

„U téhle knihy vás bude mrazit až v kostech.“

deník Morgunblaðið,
Island

YRSLA SIGURDARDÓTTIR

VENÍ ÚNIKU

NEVIDITELNÉ NEBEZPEČÍ
UTAHUJE SMYČKU

 metafora

Yrsa Sigurðardóttir se vrací ve vrcholné formě s novou sérií *Černý led*, v níž opět míchá všechny oblíbené ingredience své tvorby: mrazivý Island, děsivé případy, tým neotřelých vyšetřovatelů.

Studentka pedagogiky Sóldís potřebuje po rozchodu rychle najít nové bydlení a práci, a tak přijme místo soukromé učitelky dcer bohatého páru v zapadlém koutě západoislandského venkova. Zaměstnavatelé na ni sice působí poněkud zneklidňujícím dojmem a život na osamělém místě v ní postupně začíná vzbuzovat neblahé předtuchy, ona se však rozhodne zatnout zuby a své obavy překonat. Bude to správný krok?

Policejní vyšetřovatel Týr se po letech vrací ze Švédska na rodný Island, protože v přelomové životní situaci touží po novém začátku. Spolu s kolegyní Karólinou a soudní lékařkou Idunn se záhy po svém nástupu zapojuje do pátrání po pachateli zločinu, jaký si v poklidné ostrovní zemi nedovedl představit ani v nejhorsích snech...

„Kniha, která čtenáře chytne a nepustí...“

– Björn Thorláksson, novinář,
pro Fréttablaðið, Island

Yrsa Sigurðardóttir

VENÍ ÚNIKU

V METAFOŘE DOSUD VYŠLO:

Poslední rituál

Mrazivé světlo

Žhavý hrob

Led v žilách

Ohnivý anděl

Plavba smrti

Pamatuji si vás všechny

SÉRIE FREYJA A HULDAR

DNA

Černá díra

Katarze

Poprava

Panenko

Ticho

Kořist

Yrsa Sigurðardóttir

HEMÍ
ÚNIKU

Přeložila Lucie Korecká



metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Tato kniha je literární fikce.
Všechny postavy a události jsou autorským výtvořem.*

Copyright © Yrsa Sigurðardóttir 2021

First published with the title *Lok lok og læs* in 2022 by Veröld Publishing, Reykjavík

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © Lucie Korecká, 2023

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2023

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-777-1 (ePub)

ISBN 978-80-7625-776-4 (pdf)

ISBN 978-80-7625-263-9 (print)

Knihu věnuji své matce, Kristín Halle Jónsdóttir.

Srděčně děkuji Evě Björg Aegisdóttir za zapůjčení jejích literárních postav z Akranesu, které zde vystupují ve vedlejších rolích. Jedná se svým způsobem o pokus vytvořit ve světě islandských kriminálních románů jakousi obdobu fikčního světa studia Marvel. Zároveň chci knihy Evy Björg všem doporučit, jsou vynikající.

MÍSTO, KDE SE PŘÍBĚH ODEHRÁVÁ



Hvalfjörður

1. kniha – *Není úniku*

I. KAPITOLA ● STŘEDA

Nad statkem Hvarf se vznášelo nezvyklé ticho. Nikde nebylo vidět živou duši. V bezvětří se nepohnula ani větvička a těžké mraky na obloze vypadaly zcela nehybně. Jejich tvary se proměňovaly natolik pomalu, že se to dalo sotva postřehnout. Karl měl téměř pocit, jako by se zastavil čas, a tak od oblohy odvrátil pohled. Natáhl ruku a vypnul rádio, kde právě vysílali předpověď počasí. Hlasatel zrovna hlásil podmínky pro jednotlivá loviště ryb, což se Karla netýkalo. Na ryby v mládí vyplul všehovšudy jednou. Pak se rozhodl, že se bude raději zdržovat na pevnině.

Karl zvedl ze sedadla spolujezdce čepici a vystoupil z auta. Zatím si ji však nenasadil, aby mohl bedlivě naslouchat. Venku panovalo hrobové ticho, většina ptáků už dávno odletěla na jih, buď do teplých krajin, nebo aspoň k hustěji osídlenému pobřeží. Řeky a potoky zamrzly, výletníci už se vrátili domů a dobytek se schoval v chlévech. Dokonce i moře v nedalekém zálivu ztichlo.

Rodina ze statku však jistě byla doma a Karl se divil, že nikoho neslyší. Přece nemohli všichni čtyři uprostřed dne usnout. Když Karl s oběma manželi, Ásou a Reynim, před necelým týdnem mluvil, ani jeden z nich se nezmínil, že by měli někam odjet. Karl z vlastní zkušenosti

věděl, že farmáři si cestování dopřávají jen výjimečně, takže kdyby rodina nějaký výlet plánovala, určitě by na něj přišla řeč. Když se on sám jednou za čas chystal na dovolenou, nedokázal mluvit o ničem jiném. A nejen s těmi, kteří měli chuť ho poslouchat.

Na dvoře stála obě rodinná auta, zasypaná silnou vrstvou sněhu. Terénní vůz s vysokým podvozkem a sportovní sedan vhodný pouze na léto. Nebo přinejmenším Karl nikdy neviděl, že by v něm rodina za ten rok, kdy na statku bydlela, někdy někam vyjela v zimě. Připadalo mu to rozumné. Sám by si netroufal takové auto řídit na sněhu a náledí, protože tušil, že by skončil v nejbližším příkopu. S luxusním džípem, který měl údajně cenu slušného traktoru, to bylo něco jiného. V tom by se Karl rád proháněl závějemi nebo po pořádném náledí, i kdyby jen proto, aby zjistil, jestli se taková investice vyplatí. Na farmách v sousedství se drahé automobily vyskytovaly jen vzácně. Tohle ovšem nebyla běžná farma a nebydleli tu obyčejní zemědělci.

Rozdíl se nedal přehlédnout, stačilo se podívat, jak statek vypadá. Lišil se od všech ostatních v okolí, především proto, že si manželé nechali postavit obrovský, velice moderní obytný dům. Prosklená chodba ho spojovala s tradičnějším, původním dvoupatrovým domkem, který předchozím obyvatelům bohatě stačil. Noví majitelé však měli vyšší nároky. Rodina bydlela v novostavbě a starší budovu využívala jen pro hosty či občasné zaměstnance. Zatím ovšem příliš mnoho návštěv nepřijelo a jedinými zaměstnanci byli au pair. Nikdo z nich nezůstal na statku dlouho. Karl se nevyptával, proč odešli, ale předpokládal, že jim vadilo hlavně odloučení. Mladí potřebují společnost lidí svého věku a té se jim tady nedostávalo, s výjimkou Íris, starší dcery ze statku, a syna od sousedů. Dospívající děti se navíc stejně nedají

počítat, když je člověku přes dvacet a zoufale touží po společnosti.

Karl se v architektuře nijak zvlášť nevyznal a do stavebních úprav nemohl nikomu mluvit, ale spojovací chodba mezi starým a novým domem byla jako pěst na oko. Obě budovy sotva mohly být odlišnější: jedna ztělesňovala hospodárnost starých časů, druhá nestřídmost moderní doby. Propojit je dohromady mu připadalo podobně absurdní jako zapřáhnout ke sportovnímu autu koně.

Jinak ale nic nenamítal, především se mu líbilo, jak velkou péčí manželé věnují statku i jeho okolí. Starali se o všechno mnohem pečlivěji, než si farmáři mohli obvykle s ohledem na časovou i finanční náročnost dovolit. Nejenže všechno dokonale udržovali, takže Karl nikdy nikde nezahlédl rez, škrábance ani hromady harmpádí, ale statek celkově vypadal tak dokonale, až měl Karl dojem, jako by zabloudil na natáčení reklamy na jogurt.

Musel obdivovat, jak nenuceně může taková iluze venkovské idylky působit. Přinejmenším na někoho, kdo neví, kolik to stálo úsilí. On sám ovšem svého času rekonstrukci starého domu, chléva i hospodářských budov sledoval, takže měl představu, kolik to dalo práce. Manželé si pozvali celý regiment řemeslníků a Karl nepochyboval, že by vyšlo levněji všechno zbourat a postavit znovu od základů, nicméně noví majitelé si přáli zachovat co nejvíc z původní atmosféry. Kladli velký důraz na to, že nechtějí ztratit kontakt s dějinami a historickou úlohou statku, který měl proto nadále vypadat jako venkovské hospodářství, ne jako letní sídlo. Řemeslníci se tiše usmívali pod vousy a Karl s ostatními sousedy kroutili hlavou. Nechali si však pro sebe, že statek nikdy kdovíjak výjimečnou pověst neměl, ani jako místo k bydlení, ani jako zemědělský objekt. Nemohl se pšnit

žádnou historií, kterou by stálo za to udržovat. Naopak mohla klidně upadnout v zapomnění.

Ohledy na tradici se ovšem nevztahovaly na nový dům. Ten rozhodně v souladu s historií daného místa či běžnou farmářskou praxí navržený ani postavený nebyl. Byl obrovský a měl nesmyslně vysoké stropy. Na jednoduchost a úspornost zjevně nikdo ani nepomyslel. Kolos byl převážně z betonu a z jedné strany, odvrácené od dvora, se honosil ohromnou stěnou sestavenou ze skleněných panelů sahajících od podlahy až po strop. Za ní se rozkládala prostorná kuchyň spojená s jídelnou a salonkem s krbem. Noví majitelé Karlovi vysvětlili, že chtějí vařit, stolovat a odpočívat v co nejtěsnějším sepětí s přírodou. Karl přikývl, ale pomyslel si, že právě tenhle typ lidí si za stejným účelem objednává ubytování v plastových kupolích uprostřed plání. On sám nic takového nechápal a přírodu si užíval raději přímo než přes průhledné stěny.

Manželé a jejich dvě dcery se na statek přistěhovali zhruba před rokem a Karl na ně od té doby změnil názor. Teď už je nepovažoval za bláznivé zbohatlíky. Jejich chování sice stále ještě plně nechápal, ale měl je rád. Jinak to ani nešlo.

Žena, Ása, byla velice sympatická a dokázala se zasmát sama sobě a své snaze přizpůsobit se venkovskému prostředí. K jejím hlavním nedostatkům podle Karlova mínění patřilo, že byla na vesnický život až moc choulostivá a také příliš strkala nos do cizích záležitostí. Dosud se přece místním obyvatelům vedlo výborně i bez jejího vedení.

Její muž Reyni se na rozdíl od ní lidí spíše stranil a často působil poněkud nepřítomně. Zato však byl upřímný a vstřícný. Předtím, než se přistěhovali, údajně trpěl jakousi vážnou chorobou. Když mu vítr odfoukl vlasy

z čela, odhalil dlouhou jizvu, která se táhla od ucha přes spánek a končila nad čelem uprostřed hlavy. Vzhledem k tomu, jak rozsáhlou operaci zjevně musel podstoupit, se nikdo nemohl divit, že bývá občas trochu nesoustředěný.

Nejvíc ovšem Karl oceňoval, že se oba manželé ochotně učili od zkušenějších farmářů, včetně jeho samotného. Tím si získali sympatie i ostatních sousedů. Tedy až na hospodáře z vedlejšího statku, Malého Hvarfu.

Netknutý sním na dvoře Karlovi prozradil, že tudy od včerejší chumelenice nikdo neprošel. Když se však přiblížil k domu, zjistil, že se přece jen mylil. Ode dveří vedly stopy do chléva, kde přebývalo těch několik málo zvířat, která rodina měla. K nim bylo třeba připočítat ještě slepice v kurníku za domem. Dříve manželé chovali i několik koz, ale záhy to vzdali. Vyhřívavý kozí chlívěk, který nechali postavit, zůstal prázdný a nezdálo se pravděpodobné, že se na tom v dohledné době něco změní. Reyni s Ásou zvířata nedrželi pro obživu jako ostatní farmáři, zacházeli s nimi spíš jako s domácími mazlíčky. Karl v létě viděl zdejší krávy na pastvě s věnečky z pampelišek kolem krku a koně s hřívami zapletenými do copánků svázaných růžovými mašlemi. Domníval se, že je tak vyzdobily dcery, ale nebyl si tím jistý. Zvířata totiž hrála důležitou roli v Ásině fotografování. Karl přesně nevěděl, jestli tahle její aktivita spadá do kategorie zaměstnání, nebo zálib.

Šlépěje na dvoře vyvracely veškeré pochybnosti o tom, zda je někdo doma a zda bylo postaráno o zvířata. Kdyby majitelé někam odjeli, museli by požádat některého souseda, aby dohlédl na hospodářství, a v tom případě by stopy k chlévu nevedly od domu. Karl navíc předpokládal, že by volba nejspíš padla na něj a Ellu. S výjimkou rodiny z Malého Hvarfu byli nejbližšími

sousedy a už několikrát Áse a Reynimu takovou službu prokázali.

Teď už se jim však rodina skoro týden neozvala. Proto také přijel. Zajel sem už předevcírem. Ása s jednou z dcer se totiž měla nechat od Elly ostříhat, ale ani jedna z nich se nedostavila. Mohly pochopitelně změnit plány, nicméně i když je na venkově každý svým vlastním pánem, byla by v takovém případě slušnost se omluvit, což Ása neudělala. Elle se nepodařilo manželům ani dovolat, zřejmě měli telefony buď vypnuté, nebo mimo signál. Zprávy, které poslala, jim také nejspíš nedošly nebo si je nepřečetli. Ella si začala dělat starosti a Karl vlastně také.

Když Karl zamířil ke vchodovým dveřím, ozval se z chléva hlasitý štěkot, k němuž se záhy přidalo zuřivé nafání. Rodina měla dva psy, border kolii a mrňavou chlupatou potvůrku připomínající chomáč vlny zachycený na ohradě pro ovce. Předevcírem oba štěkali stejně jako teď, ale uvnitř v domě. Byla to přátelská stvoření, která na statku neměla žádný konkrétní úkol, a tak většinou jen volně pobíhala po dvoře a vítala příchozí. Tentokrát však byli zavření, takže na Karlův příchod reagovali stejně jako všichni ostatní psi v takové situaci – hafáním. Na tom nebylo nic divného, Karla nicméně překvapilo, že psi nejsou ani na dvoře, ani v domě. Nevzpomínal si, že by je někdy viděl zavřené v chlévě.

Napadlo ho, že rodina je možná nemocná, a tak se před zaklepaním na okamžik zarazil. Co když všichni ulehli do postele s chřipkou a bolí je hlava i celé tělo? Když sám výjimečně onemocněl, rozhodně o žádné návštěvy nestál. Po krátkém zaváhání přece jen zatukal. Zmocnil se ho podivný pocit, který se v průběhu života naučil nebrat na lehkou váhu. Nevzpomínal si, že by ho kdy intuice zklamala, naopak díky ní nezřídka dokázal zabránit nejrůznějším malérům.

Na okamžik se upřeně zadíval na široké, vysoké vchodové dveře a pak na ně zabušil podruhé. Psi se znova rozštěkali, tentokrát oba současně. Navíc začaly bučet i obě krávy, ale zmlkly, když zaklepal potřetí. Nedokázal se zbavit dojmu, že zvířata v chlévě naslouchají a stejně napjatě jako on čekají, až se dveře otevrou. Ty však zůstaly zavřené. Karl k nim přiložil ucho, ale žádné kroky zevnitř neslyšel. Vzápětí se narovnal, protože si uvědomil, že masivní dubovou deskou by stejně žádný zvuk nepronikl.

Karl poodstoupil a nahlédl oknem dovnitř. V místnosti se svítilo, ale žádný pohyb nepostřehl. Tíživý pocit zesílil a Karl udělal něco, na co by před cestou sem ani nepomyslel.

Sehnul se ke škvíře na dopisy a otevřel záklopku. Ta byla ve dveřích nedopatřením, protože architekt, který budovu navrhoval, zřejmě nikdy nebydlel na venkově. Manželé nejspíš také ne, jinak by architekta na omyl upozornili. Tady poštu nikdo nedoručoval až ke dveřím, pouze do schránky u odbočky ke statku.

Karl se právě chystal na obyvatele domu zavolat, když vtom bezděčně ucukl. Ucítit totiž pach, který se linul ven spolu s teplým vzduchem. Byl to odér smrti, který rozhodně nemohly způsobit jen uhnilé pokojové rostliny. Karl už podobný smrad cítil vícekrát, než by si přál. Všichni mrtví savci, kteří nebyli několik dní pohřbeni, čpěli stejně. Tentokrát byl charakteristický puch cítit jen slabě a Karl nevěděl, jestli by ho méně zkušený člověk vůbec poznal. On sám však nepochyboval. V domě muselo ležet mrtvé tělo.

Karl stáhl ruku a záklopka se s hlasitým klapnutím zavřela. Zvířata v chlévě ovšem na zvuk nezareagovala štěkáním, bučením ani ržáním, takže všude vládlo stejné ticho jako uvnitř v domě. Na Karla tak dolehlo tíživé

vědomí, že je sám. Napadlo ho, že by se mohl jít podívat, jestli někdo není v chlévě, ale rozmyslel si to. V takovém případě by přece dotyčný vyšel zjistit, kdo přijel. Ani v tak luxusním, čerstvě zrekonstruovaném chlévě se stěny rozhodně nedaly považovat za zvukotěsné a dovnitř by jistě proniklo hučení motoru. Navíc se Karl obával, že kdyby otevřel vrata chléva, vyřítíli by se psi okamžitě ven. Nepatřili zrovna k nejchytřejším zvířatům, takže by se určitě kdovíkam zaběhli.

Karl si olízl vyschlé rty. Prohrábl si rukama vlasy, poškrábal se na neoholených tvářích a snažil se uklidnit. Puch přece sám o sobě nemusí nic znamenat. Možná je v kuchyni na stole zkažené maso. Třeba se rodina právě chystala grilovat, ale pak všichni čtyři onemocněli a na maso zapomněli. Taková hypotéza sice příliš smyslu nedávala, ale zdála se přijatelnější než ty ostatní, které se Karl snažil zaplašit. Připomněl si, že se nevyplatí odmítat nepravděpodobné možnosti, protože život přece nebývá promyšlený ani naplánovaný.

Rozhodl se zajít za roh a zkusit nahlédnout dovnitř prosklenou stěnou. Tu ještě nikdy nezakrývaly závěsy. Karl chtěl jednou manželům poradit, že by jim závěs pomohl ušetřit za vytápění, ale uvědomil si, že mají peněz dost. Nechali si u domu vyhloubit vrt, odkud čerpali vodu z horkého pramene, a nezáleželo jim na tom, jestli budou topit o trochu více nebo méně.

Za domem ležel netknutý sníh. Skleněnými dveřmi vedoucími na terasu zjevně v uplynulých dnech nikdo neprošel. I zbytek trávníku pokrývaly závěje, stejně jako hory na východě. Výhled, který rodina tolik milovala, byl nyní zářivě bílý jako čisté lněné plátno.

Karl ovšem nepřijel proto, aby se kochal výhledem. Otočil se k prosklené stěně a pohledem přelétl stylově zařízenou kuchyň. Žádné skříňky nad linkou, žádná

držátka na dvířkách a zásuvkách, takže s výjimkou chromovaného kávovaru a vodovodního kohoutku u dřezu působilo zařízení, jako by přímo navazovalo na salonek s krbem.

Karl si ulehčeně vydechl, když na stole zahlédl zbytky jídla. Obyvatelé statku tedy určitě musejí být doma a naživu. Najedli se a šli si lehnout. Nejspíš skutečně onemocněli, protože Karl nikdy předtím neviděl, že by po jídle nesklidili ze stolu. Nyní tam stála otevřená krabice mléka, sklenice, talíř, bochník chleba a balíčky sýra a šunky. Žádné zkažené maso. Možná rodinu postihly žaludeční potíže a Karl si zápach linoucí se z otvoru na dopisy špatně vyložil. Upřímně v to doufal, ale zároveň v hloubi duše věděl, že v tomto případě by se zmylil jen těžko. Zvratky sice smrděly odporně, ale mrtvolný puch byl mnohem horší. Vyznačoval se totiž nasládlým nádechem, skoro jako by někdo kolem hniječícího masa rozlil voňavku, aby odér přehlušil.

Karl přešlápl z nohy na nohu a uvažoval, co si počít. Nejrozumnější by pochopitelně bylo odsud zmizet. Nechtěl přece, aby ho někdo z rodiny přistihl, jak jim oknem nakukuje do domu. Sotva se však trochu vzdálil, rozmyslel si to. Oba manželé si na pořádek a čistotu potrpěli víc než kdokoli jiný. Jednou se ho dokonce zeptali, jak se zbavit pachu hnoje v chlévě. Jestli se nedá sehnat nějaký sprej nebo parfém, který by ho přehlušil. Karl jim musel sdělit nepříjemnou pravdu, že nic takového neexistuje a že si na smrad musejí prostě zvyknout. Někdo, koho mohla napadnout taková otázka, by jistě nedopustil, aby jeho domácnost páchla jako márnice. Nepochybně se jim muselo přihodit něco horšího než drobná nevolnost.

Karl spěšně přistoupil ke dveřím ve skleněné stěně a vzal za kliku. Musel se smířit s tím, že možná rodinu

vyruší z odpoledního zdřímnutí. Nemohl se přece jen tak vrátit domů a říct Elle, že se na statek už podruhé trmácel zbytečně. Nedokázal by jí nic zatajit, musel by všechno po pravdě vylíčit. Že se mu všechno zdálo víceméně v pořádku, až na trochu hnilobného zápachu.

Ukázalo se, že dveře do kuchyně nejsou zamčené. Karl je pootevřel a zavolal Ásu i Reyniho jménem. Spolu s teplým vzduchem z místnosti vycházel ven slabý, ale příšerný puch. Karl nakrčil nos a čekal na odpověď, jeho volání však nikdo neopětoval.

Než si to stihl rozmyslet, vstoupil dovnitř a zavolal znova. Ani tentokrát nedostal žádnou odpověď. Na parketové podlaze u dveří si všiml tmavých skvrn připomínajících stopy, což ho zaskočilo stejně jako odér ve vzduchu, protože podlaha obvykle bývala dokonale čistá a nablýskaná. Postřehl, že šlépěje vedou dále do domu, a rozhodl se zamířit stejným směrem.

Manželé už ho sice několikrát pozvali dovnitř, ale po každé jen do obývacího pokoje a prostorné luxusní kuchyně. Jinak netušil, jak je dům rozvržený, věděl jen, že k ložnicím vede samostatná chodba. A právě tam stopy mířily. Karl si všiml, že dveře do chodby jsou poškrábané. Svislé škrábance tvořily dva pásy v různé výšce, menší dole, delší a hlubší u kliky. Karl nepochyboval, že je tu zanechali zdejší psi, když se pokoušeli dostat dovnitř. Zároveň předpokládal, že škrábance jsou čerstvé, protože manželé vždy nechávali jakékoli poničené zařízení okamžitě opravit.

Karl si zakryl nos loktem a dveře otevřel. Stalo se přesně to, čeho se obával: puch výrazně zesílil. Karl cítil, jak se mu rozbušilo srdce.

Chodbu lemovaly několikery zavřené dveře. Karl se rozhodl držet se šlépějí a se zakrytým nosem zamířil do pokoje, kam vedly. Ukázalo se, že je to manželská ložni-